

Приказ дела

Примљено: 12. 12. 2015.

Одобрено за штампу: 26. 2. 2016.

НОВИ ЧАСОПИС КАО НОВИ ОБЛИК САРАДЊЕ*

Надежда Д. Јовић

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Департман за српски језик, Ниш, Србија
nada.jovic@filfak.ni.ac.rs

Часопис *Исходишта*, чији је први број објављен 2015. у сарадњи Савеза Срба у Румунији са седиштем у Темишвару и Филозофског факултета Универзитета у Нишу, покренуо је Центар за научна истраживања и културу Срба у Румунији. Циљ покретања публикације је описивање, проучавање и чување од нестајања духовне и материјалне културе Срба из Румунског Баната, али и из осталих српских енклава у Румунији. Са истим циљем приступило се организовању међународног научног скупа са крвном темом *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима*, који је први пут одржан од 17. до 19. октобра 2014. године у Темишвару. У првом броју часописа *Исходишта* штампани су радови саопштени на овом скупу.

Поменута основна тема, будући да је врло широка, дозвољава приступ са становишта различитих научних области и њихових дисциплина. Тако су у часопису заступљени чланци из етнографије и етнологије, из лингвистике (посебно дијалектологије, ономастике и лексикологије), из науке о књижевности, историје и социологије. Прилози су штампани на српском језику, али има радова и на румунском, италијанском, бугарском и енглеском.

Најбројнији су чланци из лингвистике. О старијем стању у српском језику пишу: Рајна Драгићевић, *О животу и језику Срба у Хабзбуршкој монархији крајем 18. века на основу једног речника* и Ирена Цветковић Теофиловић, *Изрази за мере у путопису Андреја Петковића из 1734. године*; банатским говорима баве се радови: Жарка Бошњакковића, *Творба футура I у два писана идиолекта: из Ченеја (код Темишвара) и Плочице (код Ковина)*, Драгане Радовановић, *Свадебна лексика у Банату*, Бранкице Марковић, *Из виноградарске лексике Баната*, Живе Милина, *Породични надимци Срба у Банатској Црној Гори. Ономатолошки прилог (XX век)*; о српским народним говорима са ширег подручја говоре прилози: Софије Милорадовић, *Српски периферни говори – међујезички утицаји и балканистички процеси*,

---

* *Исходишта 1*, Савез Срба у Румунији, Центар за научна истраживања и културу Срба у Румунији, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Темишвар/Ниш, 2015, 505 стр.

Радивоја Младеновића, *Аорист и имперфекат у говорима метохијско-козовског и северношарпланинског ареала*, Гордане Драгин, *Говори у сливу Студенице на тремеђи српских дијалеката (фонетске особине)*, Надежде Јовић, *О неким народним медицинском терминима страног порекла у говорима југоисточне Србије*, Марије Ћинђић, *Епитафи на саборном гробљу у Сентандреји као важан извор за антропонимијска проучавања*; језичкој интерференцији у савременом језику посвећени су радови: Слободана Реметића, *Језичка и дијалекатска интерференција и вера*, Јордане Марковић, *Језик Сремчевих јунака као одраз мултикултуралности*, Снежане Гудурић, *Неке недоумице везане за начела адаптације француских властитих имена у српском*, Марине Јањић, *Редистрибуција консонантских група унутар нових англицизама у српском језику*, Кристине Сикое (Cristina Sicoe), *Împreună în literatura dialectală bănăţeană*; стилистичку анализу доносе прилози: Срета Танасића, *Сеобе Милоша Црњанског: на путу између стварног и жељеног – један могући језички аспект*, Видана Николића и Милке В. Николић, *Стилистичка функција дијалектизама у роману Време кокошки Добрила Ненадића*. О статусу лектората српског језика у иностранству писао је Павел Крејчи, *Србистика у оквиру јужнословенских филологија и балканистике на Универзитету у Брну – прошлост, садашњост и будућност*.

Како је терен Румунског Баната веома привлачан и за етнографска истраживања, бројни су и радови ове врсте, међу којима истичемо: *Последице контаката и/или српско (карашевско)-румунског суживота огледане у говорима Румуна из Алмашке долине (Банат)* Михаја Н. Радана, *Погребна церемонија код Карашевака и Срба. Неколико сличности и разлике* Миљане-Радмиле Радан Ускату, *Календарски празници код Срба у Румунији* Милине Ивановић Баришић, *„Лебац је божје лице” (Обредни хлеб и жито код Поморшких Срба)* Јаворке Марков Јоргован, *Истраживања српских заједница у жупанији Арад у Румунији: антрополошколингвистичка анализа наратива о прављењу чеснице* Светлане Ћирковић, *(H)ála/(x)ála демон на лошото време, карактерен за славјанската етническа група на сњрбите, бџгарите и македонците* Николаја Маркова и *Српске етнокултурне границе и савремена преиспитивања народних представа о пореклу – старе истине и изазови* Ивице Тодоровића.

Књижевноисторијском проблематиком, везаном претежно за Банат, и то од периода реализма до савремене књижевности, баве се радови: Горана Максимовића, *Однос „периферије” и „центра” у српској књижевности 18. и 19. века*, Драгане Вукићевић, *Књижевност и етнологија – интердисциплинарне везе на примерима реалистичких писаца*, Октавије Неделку, *Слика војника између дефетизма и патриотизма код Милоша Црњанског и Ливијуа Ребреануа*, Мирјане Бојанић-Ћирковић и Јелене Младеновић, *Болница као просторни ратни топос у романима Станислава Кракова и Дневник о Чарнојевићу Милоша Црњанског*, Драгане Тодоресков, *Путописи и есеји Анке Гођевац Суботић*, Славомира Гвозденовића, *Српска поезија у Румунији и њени односи са модерном поезијом у Србији, понаособ са поезијом Васка Поне и Лидије Чолевић*, *Фрагментарни идентитет Данила Киша*.

Историјске и социолошке теме у првом броју часописа *Исходишта* предмет су прилога Калина Тимока (Călin Timoc), *Vogonil Graves in Banat and Danube Derdap Area*, Саше Јашина, *Српско средњовековно племство у Банату*, Милана Мицића, *Померање становништва Ченеја услед процеса*

разграничења ка југословнском Банату (1921–1923) и Љубише Митровића, Дијаспора и мањине као мост и актери сарадње међу народима у ери глобализованог света.

Може се рећи да је разноврсношћу прилога, њиховим квалитетом и бројем први број часописа *Исходишта* на најбољи начин почео са остварењем свога циља: да осветли различита питања језика, културе, историје, материјалног и духовног стваралаштва везаног за простор Румунског Баната и српске дијаспоре у Румунији.